

Warszawa, dnia 29 marca 2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 02.04.2013 r.

nr 1521 podpis M. Połcień

PT10/0602/8/141/BLI/2013/RWPD 11304 / RD 26759

P. K. Bodnar
Sekretariat
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 2.04.13
nr 2634 podpis *[signature]*

Pana
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

W związku z pismem Pana Marszałka z dnia 26 lutego 2013 r. Nr BPS/043-27-1096/13, przy którym zostało przesłane oświadczenie Pana Senatora Jarosława Obremskiego w sprawie nieprawidłowości i wyłudzeń przy rozliczaniu podatku VAT oraz możliwości wprowadzenia systemu faktur online uprzejmie informuje.

Obecnie trwają prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy Ordynacja podatkowa, który przewiduje wprowadzenie odpowiedzialności solidarnej oraz wyłączenie możliwości stosowania rozliczeń kwartalnych w obrocie wyrobami stalowymi, paliwami oraz złotem nieobrobionym.

Projektowane rozwiązania mają przeciwdziałać wyłudzeniom w VAT przez podatników dokonujących obrotu ww. towarami wrażliwymi. Należy podkreślić, że proponowane rozwiązania legislacyjne są następstwem intensywnych działań kontrolnych (w tym koordynowanych) realizowanych przez organy kontroli skarbowej we współpracy z Prokuraturą, ABW, CBS i Policją oraz z administracjami podatkowymi innych państw członkowskich Unii Europejskiej, które potwierdziły występowanie nadużyć w tych obszarach (w nadużyciach tych wykorzystuje się mechanizm oszustw karuzelowych).

Dodatkowo resort finansów przygotował wniosek derogacyjny do Komisji Europejskiej o upoważnienie do stosowania szczególnego środka stanowiącego odstępstwo od przepisów dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347, z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.), polegającego na przeniesieniu obowiązku zapłaty podatku VAT na podatnika będącego odbiorcą dostaw niektórych wyrobów stalowych (tzw. mechanizm odwrotnego opodatkowania, ang. *reverse charge*). Wdrożenie ww. rozwiązania powinno wyeliminować nadużycia z wykorzystaniem mechanizmu oszustw karuzelowych w ww. obszarze.

Należy również pamiętać o obowiązujących obecnie w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o VAT”, regulacjach mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom w rozliczaniu tego podatku, polegających na stosowaniu mechanizmu *reverse charge* w obrocie towarami wymienionymi w załączniku nr 11 do ustawy o VAT (tj. złomem, zużytymi akumulatorami elektrycznymi, odpadami szklanymi, gumowymi i z tworzyw sztucznych, itp.) oraz w handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych.

Należy również wskazać na przepisy ustawy o VAT (vide art. 88 ust. 3a pkt 1 lit. a, pkt 4 lit. a i c), które pozwalają zakwestionować jako stanowiące podstawę do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego faktury i dokumenty celne w przypadku gdy:

- sprzedaż została udokumentowana fakturami lub fakturami korygującymi wystawionymi przez podmiot nieistniejący,
- stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane - w części dotyczącej tych czynności,
- wystawione faktury, faktury korygujące lub dokumenty celne potwierdzają czynności, do których mają zastosowanie przepisy art. 58 i 83 Kodeksu cywilnego (m.in. gdy potwierdzają czynności pozorne lub mające na celu obejście prawa).

Przedstawiając powyższe należy podkreślić, że poza wymienionymi regulacjami przewiduje się dalsze prowadzenie przez służby skarbowe wzmożonych działań kontrolnych w celu wykrywania obszarów, w których mogą występować nieprawidłowości. Jeżeli zostaną wyodrębnione takie obszary, będą podejmowane bezzwłoczne działania polegające na zminimalizowaniu ww. nieprawidłowości.

Odnosząc się natomiast do poruszonych przez Pana Senatora kwestii dotyczących wprowadzenia automatyzacji w zakresie naliczania VAT, w tym systemu dla organów podatkowych, w ramach którego wystawiane faktury byłyby zgłaszane online, można przyjąć założenie, że takie rozwiązanie wpłynie na podniesienie rzetelności rozliczeń i zmniejszenie skali nieprawidłowości w rozliczeniach podatku VAT choć rozwiązanie to nie wyeliminowałoby obowiązku dokonywania „kontroli krzyżowych”. Nie jest jednak możliwe oszacowanie w jakim stopniu zwiększy się ściągalskość podatku VAT w związku z wprowadzeniem tego rozwiązania. Należy również zaznaczyć, że ewentualna realizacja tej koncepcji będzie wymagać wprowadzenia w skali kraju kosztownych rozwiązań technologicznych. Alternatywnym rozwiązaniem są prowadzone przez Ministerstwo Finansów prace nad automatyzacją i cyfryzacją kontroli, które zmierzają do osiągnięcia podobnego efektu, bez konieczności wprowadzania nowych urządzeń. Planowane rozwiązania ograniczają także do minimum nowe obowiązki podatników, w tym również konieczne do poniesienia nakłady. Realizacja tych rozwiązań powinna przyczynić się do zwiększenia dyscypliny podatkowej m.in. poprzez wzrost skuteczności kontroli.

Należy również wskazać, że do usprawnienia czynności kontrolnych w zakresie prawidłowego rozliczania i uiszczania podatku od towarów i usług niewątpliwie przyczynia się możliwość przechowywania faktur w formie elektronicznej (zarówno faktur wystawionych w formie papierowej, jak również przesłanych w formie elektronicznej), która aktualnie przewidziana jest przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 68, poz. 360, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (Dz. U. poz. 1528). Na podstawie ww. rozporządzeń podatnicy mają obowiązek zapewnienia organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej, na żądanie tych organów, nie tylko bezzwłocznego dostępu do faktur, lecz również bezzwłocznego poboru faktur i przetwarzania danych w nich zawartych. Dzięki powyższemu organ podatkowy oraz organ kontroli skarbowej mają możliwość szybszego i sprawniejszego przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz identyfikacji przypadków nieewidencjonowania transakcji gospodarczych.

Ponadto uprzejmie informuję Pana Senatora, że w dniu 6 grudnia 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła swój programowy dokument – *Komunikat w sprawie przyszłości podatku VAT- W stronę prostszego, solidniejszego i wydajniejszego systemu podatku VAT (COM(2011)851* zawierający proponowane przez nią kierunki działań w perspektywie średnio i długoterminowej. Z czterech rozważanych przez Komisję Europejską rozwiązań należy zwrócić uwagę na model hurtowni danych VAT(SAFT), który miałyby być pierwszym etapem kolejnych działań w zakresie standaryzacji obowiązków w VAT. W ramach tego modelu podatnik przekazuje w uzgodnionym formacie z góry określone dane na temat transakcji do prowadzonej przez siebie hurtowni danych VAT, do której dostęp miałyby organy podatkowe. Założeniem Komisji Europejskiej jest wypracowanie ujednoliconego standardu SAFT, w pracach nad którym Polska będzie brała udział.

Jednocześnie uprzejmie informuję Pana Senatora, że resort finansów nie posiada informacji żeby w którymkolwiek z państw członkowskich Unii Europejskiej wprowadzono system faktur online, z informacji przekazanych przez Komisję Europejską wynika natomiast, że niektóre państwa członkowskie wdrożyły SAFT, nad którym właśnie, wspólnie z państwami członkowskimi, pracować ma Komisja Europejska.

W walce z problemem nieprawidłowości i wyłudzeniem przy naliczaniu i odprowadzaniu podatku VAT wykorzystuje się m.in. analizy ryzyka dokonywane w trakcie selekcji podatników do planów kontroli lub korzysta z systemu szybkiego ostrzegania o oszustwach podatkowych – Eurofisc. Wyżej przedstawione rozwiązania stosowane są również przez polskie organy podatkowe i skarbowe.

Resort finansów mimo zastrzeżeń w kwestii kosztów wdrożenia elektronicznej ewidencji faktur nadal analizuje i to rozwiązanie pod kątem przydatności w walce z nadużyciami.

Z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Maciej Grabowski
Maciej Grabowski